

**Effectmeting Mentorproject
Gelderse ROC's**

Janneke Hulsker

Colofon

Effectmeting Mentorproject Gelderse ROC's

Janneke Hulsker

Arnhem, februari 2006

Adres redactie:
Osmose, adviesbureau voor multiculturele vraagstukken
Kastanjelaan 51-53
6828 GJ Arnhem
Telefoon: 026 - 352 34 20
Fax: 026 - 445 84 95
Email: www.osmose.nl

Informatie: Janneke Hulsker
Email: hulsker@osmose.nl

Publicatienummer R/07
Tekst: Janneke Hulsker
Tabellen en Grafieken: Yegane Isik
Opmaak: Osmose

Inhoudsopgave

Voorwoord	1
Inleiding	3
• Aanleiding	3
• Doelstelling	3
• Onderzoeksvragen	3
• Werkwijze	3
• Opbouw rapport	4
Hoofdstuk 1	
<i>Uitval onder deelnemende leerlingen en controle leerlingen vergeleken</i>	5
• ROC Rijn IJssel	5
• Aventus	6
• ROC Nijmegen	6
• Conclusie	7
Hoofdstuk 2	
<i>Resultaten van het ROC Rijn IJssel</i>	8
• Algemene Kenmerken	8
• Houding ten opzichte van opleiding	9
• Werkhouding	10
• Toekomstperspectief	12
• Schoolresultaten	13
• Factoren van invloed op schoolresultaten	14
• Ondersteuning buiten school	16
• Zelfbeeld	17
• Conclusie	18
Hoofdstuk 3	
<i>Resultaten van Aventus</i>	19
• Algemene Kenmerken	19
• Houding ten opzichte van opleiding	20
• Werkhouding	21
• Toekomstperspectief	23
• Schoolresultaten	23
• Factoren van invloed op schoolresultaten	25
• Ondersteuning buiten school	26
• Zelfbeeld	27
• Conclusie	28
Hoofdstuk 4	
<i>De resultaten van de ROC 's vergeleken</i>	29
• Conclusie	30
Hoofdstuk 5	
<i>Conclusie</i>	31

Voorwoord

In 2004 is Osmose gestart met het meten van de effecten van het mentorproject onder vier ROC's in Gelderland op de deelnemende leerlingen. Het gaat hier om: het ROC Rijn IJssel, Arnhem; ROC Aventus, Apeldoorn, ROC Nijmegen in Nijmegen en A12 in Ede. Deze effectmeting werd mede mogelijk gemaakt door Startfoundation die voor de financiering van het mentorproject heeft gezorgd.

Op deze plek willen wij graag die ROC's bedanken die deel hebben genomen aan het mentorproject en ook nog tijd hebben weten in te ruimen om de dataverzameling voor dit rapport mogelijk te maken. Wij willen de projectleiders bedanken voor hun inzet om ingevulde vragenlijsten te verzamelen. Daarnaast willen wij op deze plek graag alle leerlingen bedanken die de moeite hebben genomen de lange en misschien niet altijd even boeiende vragenlijsten in te vullen. Wij zijn van mening dat jullie deelname aan het project en het onderzoek boeiende resultaten heeft opgeleverd. Wij hopen dat deze resultaten de aanleiding zullen zijn tot het voortzetten van de mentortrajecten binnen de scholen waar de projecten reeds lopen. Tevens hopen wij dat deze resultaten zullen leiden tot inzicht bij andere scholen dat mentorprojecten werken.

Janneke Hulsker

Inleiding

Aanleiding

In 2003 werd gestart met een mentortraject dat door Osmose bij 5 Gelderse ROC's is uitgevoerd. De projecten werden gefinancierd door Startfoundation. Eén van de vereisten van Startfoundation was dat de effecten van het mentorproject gemeten zouden worden.

Doelstelling

Het doel van de effectmeting is aan te tonen of deelname aan het mentorproject effect heeft op het uitvallen van leerlingen en welke effecten dit zijn.

Onderzoeksvragen

Wat is het effect van het mentorproject op de uitval van zorgleerlingen?

Welke veranderingen zijn er bij leerlingen opgetreden na deelname aan het mentorproject op gebieden die van invloed zijn op schooluitval.

Werkwijze

Wij hebben getracht de uitval en effecten van de deelname aan het mentorproject op verschillende wijzen te meten:

- 1) door uitvals cijfers naar herkomst en reden uitval in kaart te brengen
- 2) door uitval onder deelnemende zorgleerlingen met een controlegroep te vergelijken
- 3) door effectmetingen onder de deelnemende leerlingen en hun controle leerlingen af te nemen

Uitvals cijfers

Voor dit onderdeel dienden alle deelnemende ROC's cijfermatige gegevens aan te leveren die betrekking hebben op de uitvals cijfers (naar herkomst en reden van uitval) van hun instelling. Het is echter niet mogelijk gebleken de gevraagde cijfers boven tafel te krijgen. De belangrijkste reden hiervoor is dat bij alle ROC's de programma's waarin deze gegevens worden bijgehouden (zoals Noise, PeopleSoft en Probol) pas recent zijn ingevoerd. Dit betekent dat men op de verschillende ROC's met startproblemen kampt. Zo blijkt dat er nog bepaalde begrippen niet zijn gedefinieerd en er nog geen code is toegekend. Wat is bijvoorbeeld een risicoleerling? Wat moet je doen met opleidingen die veranderen/fuseren? Zo lang bepaalde begrippen nog geen code hebben, kunnen gegevens over deze onderwerpen nog niet worden opgeslagen. Daarnaast is men nog niet vertrouwd met de codes die al wel zijn toegekend. Dit kan zorgen voor vertraging bij de invoer van gegevens of een verkeerde verwerking van gegevens. Omdat de instellingen intern nog niet precies weten wat hoe wordt geregistreerd is het niet mogelijk gegevens uit de bestanden te halen die bruikbaar zijn voor de effectmeting.

Uitval vergeleken met controle leerlingen

We hebben de uitval onder de deelnemende leerlingen vergeleken met de controle leerlingen. Om dit te bewerkstelligen hebben de ROC's bij het toelaten van een leerling tot het mentortraject de leerling gekoppeld aan een controle leerling die niet het traject inging. De controle leerling moest zoveel mogelijk lijken op de deelnemende leerling en moest ongeveer evenveel kans hebben op uitval als de leerling die wel mee zou doen. Voor beide leerlingen dienden de onderstaande eigenschappen zoveel mogelijk gelijk te zijn:

- Geslacht
- Leeftijd
- Herkomst
- Schooljaar
- Soort studie
- Kans op uitval

Omdat A12 later is begonnen met het matchen van mentoren en deelnemende leerlingen, is het voor hen niet mogelijk gebleken gegevens bij te houden over de uitval van deelnemende leerlingen en controle leerlingen. Voor dit onderdeel hebben drie scholen gegevens aangeleverd: het ROC Rijn IJssel, Arnhem; Aventus, Apeldoorn en ROC Nijmegen. We bespreken de resultaten per school.

Effectmetingen onder deelnemende leerlingen en controle leerlingen

Daarnaast hebben we vragenlijsten laten invullen door de deelnemende leerlingen aan het begin en aan het eind van het mentortraject. Het was oorspronkelijk de bedoeling de effectmetingen op drie momenten af te nemen: bij de start en de beëindiging van het individuele mentortraject en een half jaar na beëindiging van het individuele mentortraject. Doordat de mentorprojecten later op gang kwamen dan gepland en het moeilijk bleek leerlingen te bewegen de vragenlijsten in te vullen zijn niet bij alle deelnemende leerlingen ook daadwerkelijk drie metingen gehouden. Hierdoor beperken de onderstaande gegevens zich tot de eerste en laatste meting die bij elke leerling is afgenomen.

Het is echter niet mogelijk gebleken ook de controle leerlingen de vragenlijsten te laten invullen. Volgens de projectleiders van de ROC's was het niet mogelijk leerlingen actief te laten deelnemen aan een effectmeting terwijl zij niet actief kunnen deelnemen aan het mentorproject. Daarom is besloten de effectmeting niet af te nemen bij controle leerlingen maar alleen de daadwerkelijke uitval van de deelnemende zorgleerlingen te vergelijken met de controle leerlingen.

Tevens bleek het voor het ROC Nijmegen ook niet mogelijk de effectmetingen af te nemen onder de deelnemende leerlingen. Wij hebben daarom op dit onderdeel voor 2 ROC's gegevens kunnen verwerken, namelijk: ROC Rijn IJssel, Arnhem en Aventus, Apeldoorn met respectievelijk 11 en 10 deelnemers.

De aspecten die wij in de effectmeting gemeten hebben zijn aspecten waar de projectleiders van de ROC's effecten verwachten na deelname aan het mentorproject.

Opbouw rapport

In dit rapport kijken we allereerst in hoofdstuk 1 naar de uitvalgegevens van de deelnemende leerlingen en de controle leerlingen. Vervolgens bespreken we de resultaten van de effectmetingen in hoofdstuk 2 en 3. In hoofdstuk 4 vergelijken we kort de resultaten van het ROC Rijn IJssel en Aventus. We besluiten het rapport met de conclusie van dit onderzoek.

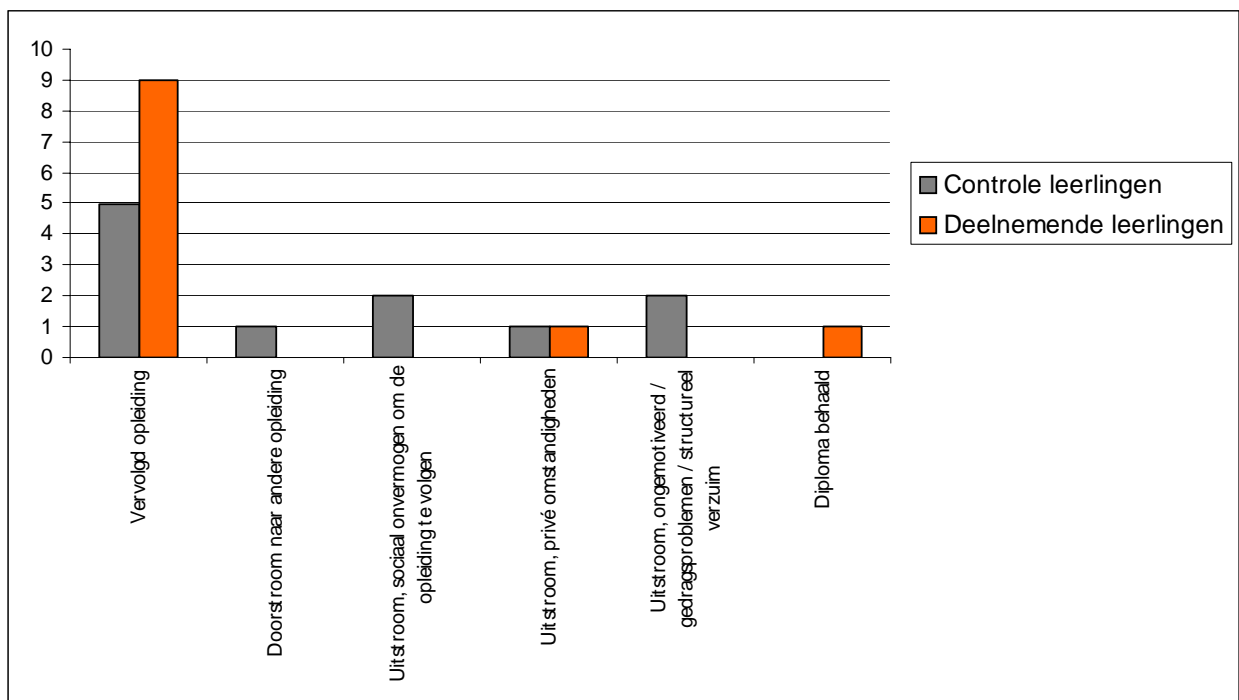
Hoofdstuk 1 | *Uitval onder deelnemende leerlingen en controle leerlingen vergeleken*

In dit hoofdstuk vergelijken we de uitval van de zorgleerlingen die deel hebben genomen aan het mentorproject met de uitval van controle leerlingen. Wij presenteren op dit onderdeel de resultaten van 3 ROC's, te weten: ROC Rijn IJssel, Arnhem; Aventus, Apeldoorn en ROC Nijmegen van respectievelijk 22, 20 en 24 leerlingen.

ROC Rijn IJssel

Om vast te stellen of de controle leerlingen voldoende op de deelnemende leerlingen lijken, kijken we eerst naar kenmerken van de controle leerlingen waar de leerlingen van tevoren op zijn geselecteerd. We vergelijken de beide groepen op groepsniveau omdat het erg moeilijk is om precies dezelfde leerlingen te vinden. We zien bij het ROC Rijn IJssel dat er onder de controle leerlingen zich 1 jongen minder bevindt dan onder de deelnemende leerlingen. Ook is er 1 controle leerling met een andere opleiding dan de deelnemende leerlingen, alhoewel het hier om het verschil tussen schoonheidsverzorging en haarverzorging gaat. Van de 11 controle leerlingen hebben er 3 een andere herkomst dan de deelnemende leerlingen. Voor wat betreft de leeftijd zijn de verschillen iets groter. Er zijn namelijk 6 leerlingen met een andere leeftijd dan de deelnemende leerlingen, alhoewel voor 2 van hen het leeftijdsverschil slechts 1 jaar is. De gemiddelde leeftijd van de groep deelnemende leerlingen is 21 jaar en die van de controle leerlingen 19 jaar. Hiermee dient rekening gehouden te worden als we de resultaten van uitval onder deze twee groepen vergelijken.

Figuur 1 Resultaat einde schooljaar 2004 / 2005 RIJC

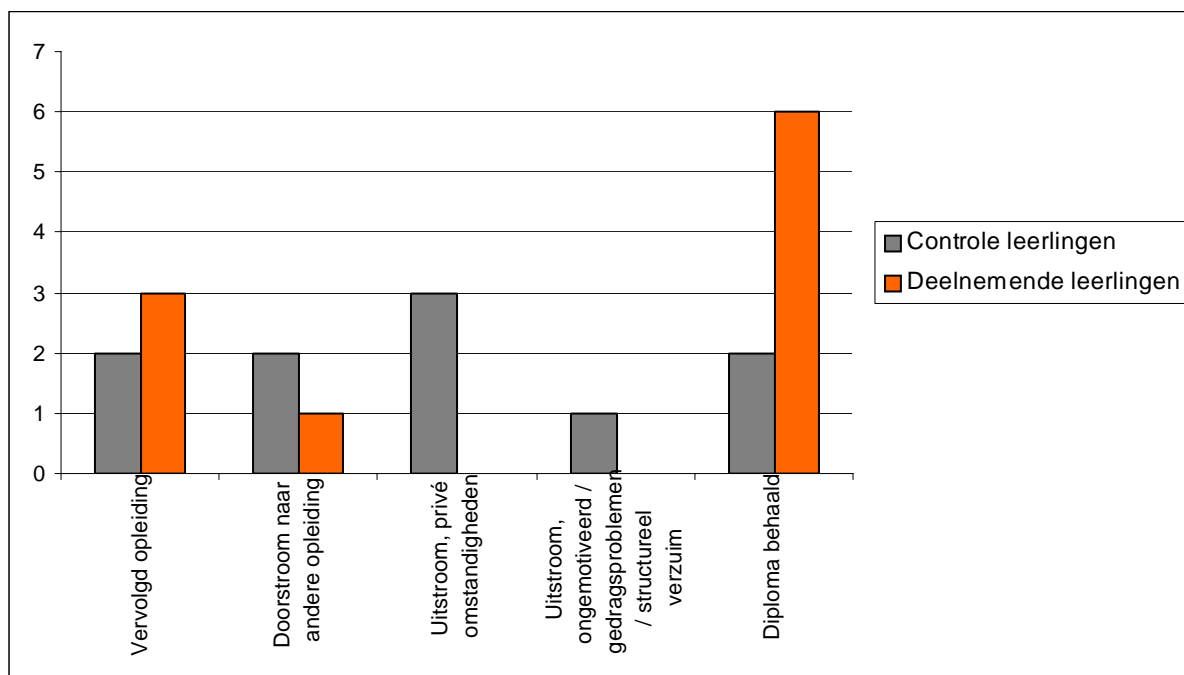
Uit deze gegevens blijkt dat de leerlingen die deel hebben genomen aan het mentorproject vaker hun opleiding vervolgen dan de leerlingen uit de controlegroep (namelijk 9 versus 5) en dat zij minder vaak uitstromen (1 tegen 5). Ook zien we dat alleen onder de deelnemende leerlingen 1 leerling zijn/haar diploma heeft behaald.

Aventus

Als we naar de leerlingen van Aventus kijken, blijkt dat er evenveel jongens als meisjes in beide groepen zaten. Ook volgden de controle leerlingen dezelfde opleiding als de mentee. Van de 10 controle leerlingen hebben er 3 een andere herkomst dan de deelnemende leerlingen. Ook als we naar de leeftijd kijken waren er 3 controle leerlingen met een andere leeftijd, alhoewel het hier ging om verschillen van leeftijd van twee keer 1 jaar en één keer 3 jaar. We kunnen daarom concluderen dat de groep controle leerlingen voldoende leek op de groep deelnemende leerlingen om conclusies te trekken over de behaalde resultaten.

De cijfers van Aventus zien er als volgt uit:

Figuur 2 Resultaat einde schooljaar 2004 / 2005 Aventus

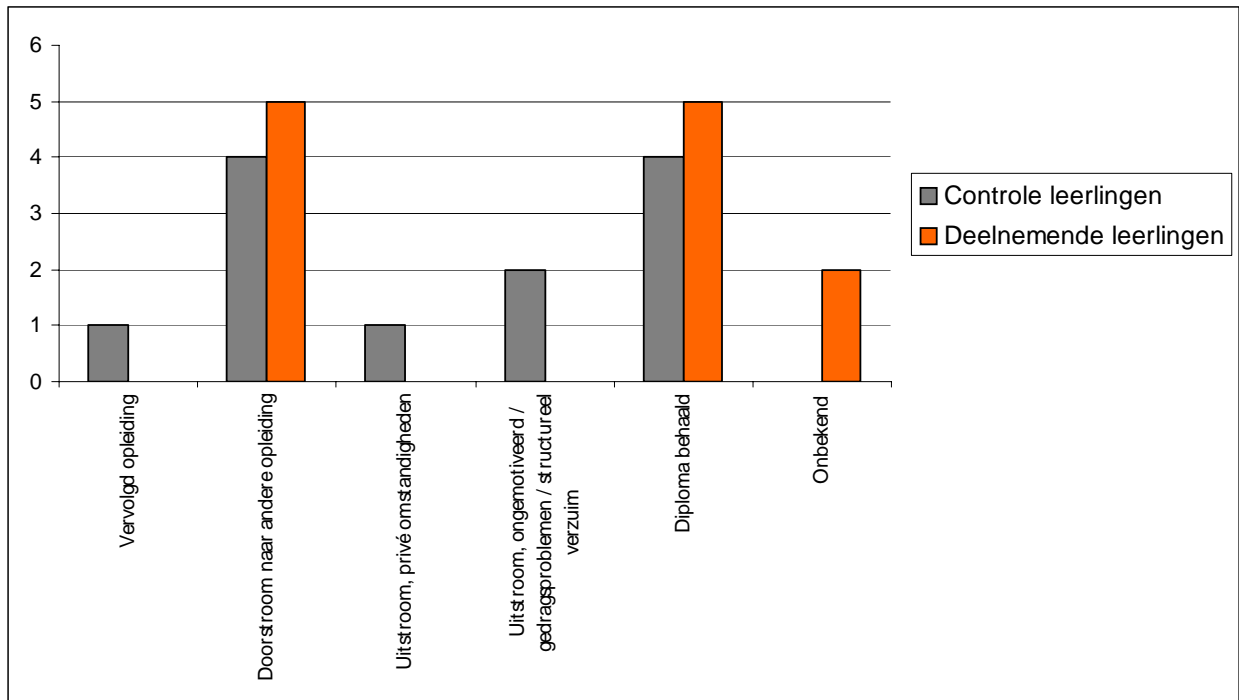
We zien dat meer leerlingen die deel hebben genomen aan het mentorproject hun diploma behalen dan in de controlegroep (6 tegen 2). Daarnaast zien we dat alleen onder de controle leerlingen mensen zijn uitgevallen vanwege privé-omstandigheden of gedragsproblemen.

Daarnaast zien we dat er meer leerlingen zijn uitgestroomd met een diploma bij Aventus dan bij het ROC Rijn IJssel. Dit heeft te maken met het leerjaar waarin de leerling op het moment van de koppeling met de mentor, zit. Bij het ROC Rijn IJssel duren veel opleidingen meer dan 2 jaar. De leerlingen die aan het mentorproject hebben deelgenomen waren vooral leerlingen uit het eerste jaar. Zij kunnen daarom aan het eind van het traject ook nog niet uitstromen met een diploma. Bij Aventus lag dit anders omdat daar de leerlingen die deelnamen in het laatste schooljaar zaten van opleidingen die wel 2 jaar duren.

ROC Nijmegen

Het ROC Nijmegen had een groep van 12 leerlingen die deel hebben genomen aan het mentorproject. Als we deze groep vergelijken met de controlegroep dan zien we dat de groepen op 2 punten van elkaar verschillen. Zo hebben 4 controle leerlingen een andere herkomst dan de deelnemende leerlingen en 3 leerlingen een andere leeftijd (waarvan 1 leerling met 1 jaar verschil). Het is daarom goed mogelijk deze twee groepen ter vergelijking naast elkaar te leggen. Dit zijn de gegevens van ROC Nijmegen:

Figuur 3 Resultaat einde schooljaar 2004 / 2005 ROC Nijmegen

Uit de bovenstaande gegevens blijkt dat de leerlingen van het ROC Nijmegen die deel hebben genomen aan het mentorproject zijn doorgestroomd naar een andere opleiding of hun diploma behaald hebben. Ook de controle leerlingen doen het goed. Het lijkt erop dat er geen deelnemende leerlingen zijn uitgevallen en binnen de controlegroep 3 leerlingen zijn uitgevallen wegens privé-omstandigheden of gedragsproblemen. Helaas is van twee deelnemende leerlingen onbekend wat ermee gebeurd is. Daarom is niet met zekerheid te zeggen dat er onder de deelnemende leerlingen geen uitvallers zijn.

Conclusie

De resultaten laten duidelijke verschillen zien tussen de leerlingen die deel hebben genomen aan de mentorprojecten en de controle leerlingen die dat niet hebben gedaan. Bij alle scholen hebben de deelnemende leerlingen vaker hun diploma behaald. Daarnaast vervolgen zij vaker hun opleiding en vallen minder vaak uit.

Hoofdstuk 2 | Resultaten van het ROC Rijn IJssel

In dit hoofdstuk kijken we naar de resultaten die behaald zijn tijdens het mentorproject onder de zorgleerlingen van het ROC Rijn IJssel in Arnhem.

Algemene kenmerken

Omdat de meeste zorgleerlingen van het ROC Rijn IJssel twee keer zijn bevraagd in plaats van drie keer, is besloten geen resultaten mee te nemen van de tussenmetingen. In plaats daarvan presenteren wij alle zorgleerlingen die twee keer een vragenlijst hebben ingevuld en de leerlingen die drie keer een vragenlijst hebben ingevuld. Bij de laatste groep kijken we alleen naar de eerste en laatste meting.

Omdat niet bij iedereen drie metingen zijn afgenomen, verschillen ook de periodes tussen het invullen van de vragenlijsten per leerling. Aan de lengte van de periodes is te zien dat sommige leerlingen direct na afloop van het traject zijn bevraagd en anderen een half jaar na afloop van het traject. Men dient daarom rekening te houden met de mogelijkheid dat de resultaten er iets anders uit hadden kunnen zien als bij alle leerlingen na dezelfde periode een eindmeting was afgenomen. Uit de onderstaande tabel blijkt dat er gemiddeld 8 maanden tussen de eerste en laatste meting zat.

Tabel 1 Periode tussen de eerste en laatste meting

Meting I	Meting II	Tussentijd
28-09-04	23-09-05	12 maanden
14-12-04	28-09-05	9 maanden
5-10-04	1-09-05	11 maanden
onbekend	9-03-05	onbekend
11-11-04	22-09-05	10 maanden
29-11-04	23-09-05	10 maanden
17-01-05	28-09-05	8 maanden
22-02-05	20-09-05	7 maanden
26-04-05	26-09-05	5 maanden
10-05-05	20-09-05	4 maanden
22-03-05	27-09-05	6 maanden
Gemiddelde tussentijd		8 maanden

Er waren 11 zorgleerlingen waarvan de resultaten konden worden verwerkt. Het betreft 2 jongens en 9 meisjes. De herkomst van de leerlingen was gevarieerd. Er waren 4 leerlingen van Nederlandse herkomst, 2 van Curaçaose herkomst en 1 van Turkse, Turks-Koerdische, Marokkaanse, Afghaans-Iraanse en Vietnamese herkomst. Bij de eerste meting woonden 6 leerlingen bij hun familie / ouders, 4 alleen en 1 met partner.

Bij aanvang van de meting was de leeftijdsverdeling als volgt:

Tabel 2 Leeftijd

	Meting 1
16 jaar	-
17 jaar	2
18 jaar	2
19 jaar	1
20 jaar	3
ouder	11, 13, 16

De opleidingen die de leerlingen op het moment van de eerste meting volgden, waren de volgende:

Tabel 3 Opleiding

secretaresse
secretarieel medewerkster
detailhandel
filiaalbeheerder parfumerie
ICT netwerkbeheerder
schoonheidsspecialiste
verkoopmedewerker
haarverzorging
kapper
kapper
bedrijfsadministratie

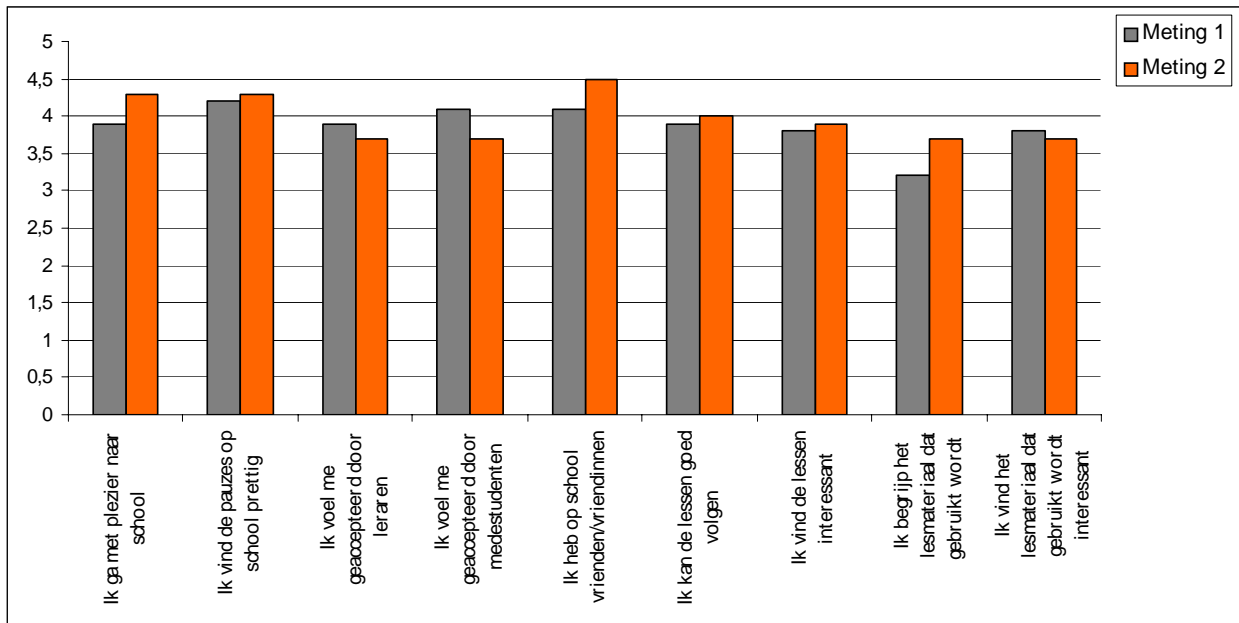
Bij aanvang van de eerste meting zaten er 6 leerlingen in niveau 2, 3 in niveau 3, en 2 in niveau 4.

Houding ten opzichte van opleiding

Nu we de leerlingen in beeld hebben gebracht, kunnen we ons richten op de effecten van het mentorproject. Het eerste aspect waar de effectmeting zich op richtte, was de houding ten opzichte van de opleiding. We hebben steeds gevraagd of leerlingen het eens waren met een aantal stellingen. Daarop konden zij kiezen uit 5 antwoorden waarbij 1 staat voor helemaal niet mee eens, 2 voor niet mee eens, 3 voor niet mee eens/niet mee oneens, 4 voor mee eens en 5 voor helemaal mee eens.

Uit figuur 4 blijkt dat de leerlingen in de meeste opzichten positiever over hun opleiding zijn geworden. Vooral het lesmateriaal dat gebruikt wordt, wordt beter begrepen en de leerlingen hebben meer vrienden / vriendinnen op school gekregen. Ook gaan de leerlingen met meer plezier naar school. Het blijkt echter ook dat de studenten zich minder geaccepteerd zijn gaan voelen door leraren en medestudenten.

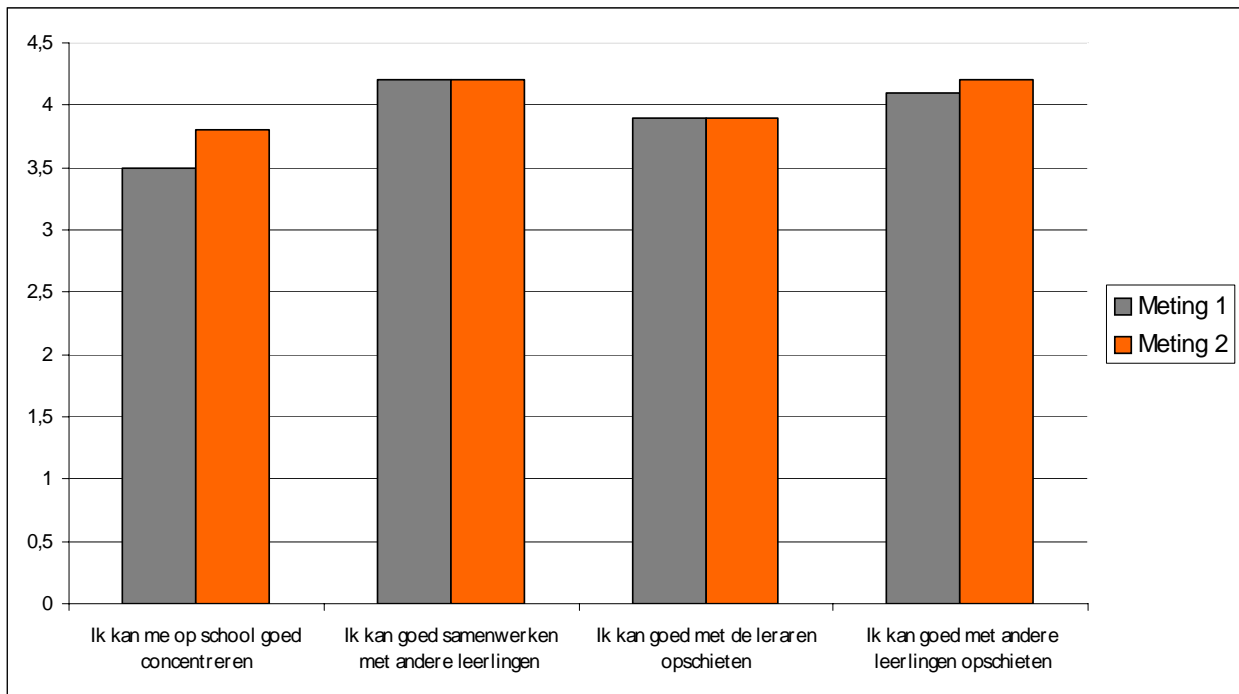
Figuur 4 Houding ten opzichte van de opleiding

Werkhouding

Ook hebben we gekeken naar de werkhouding. We hebben opnieuw een aantal stellingen voorgelegd waarbij de leerlingen moesten aangeven in hoeverre zij het er mee eens waren. Hier zien we dat men zich vooral beter is kunnen gaan concentreren sinds de deelname aan het mentortraject. Ook kan men iets beter met andere leerlingen opschieten. Dit laatste sluit aan bij de stellingen over de opleiding waaruit bleek dat de leerlingen meer vrienden hadden gemaakt.

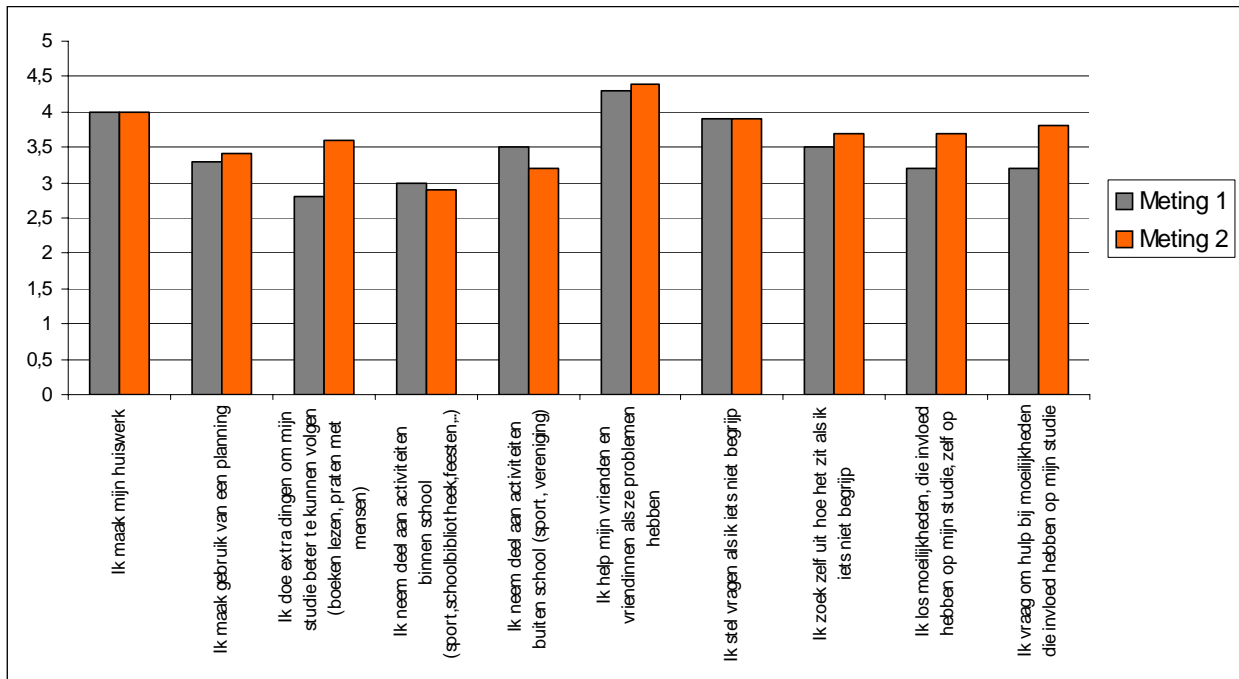
Figuur 5 Werkhouding – 1e deel

Daarnaast hebben wij een aantal stellingen voorgelegd die betrekking hadden op de regelmaat waarmee leerlingen een aantal zaken doen. Daarop konden zij kiezen uit 5 antwoorden waarbij 1 staat voor nooit, 2 voor zelden, 3 voor soms, 4 voor vaak en 5 voor altijd. De resultaten laten zien dat de leerlingen vooral veel extra dingen zijn gaan doen om hun studie beter

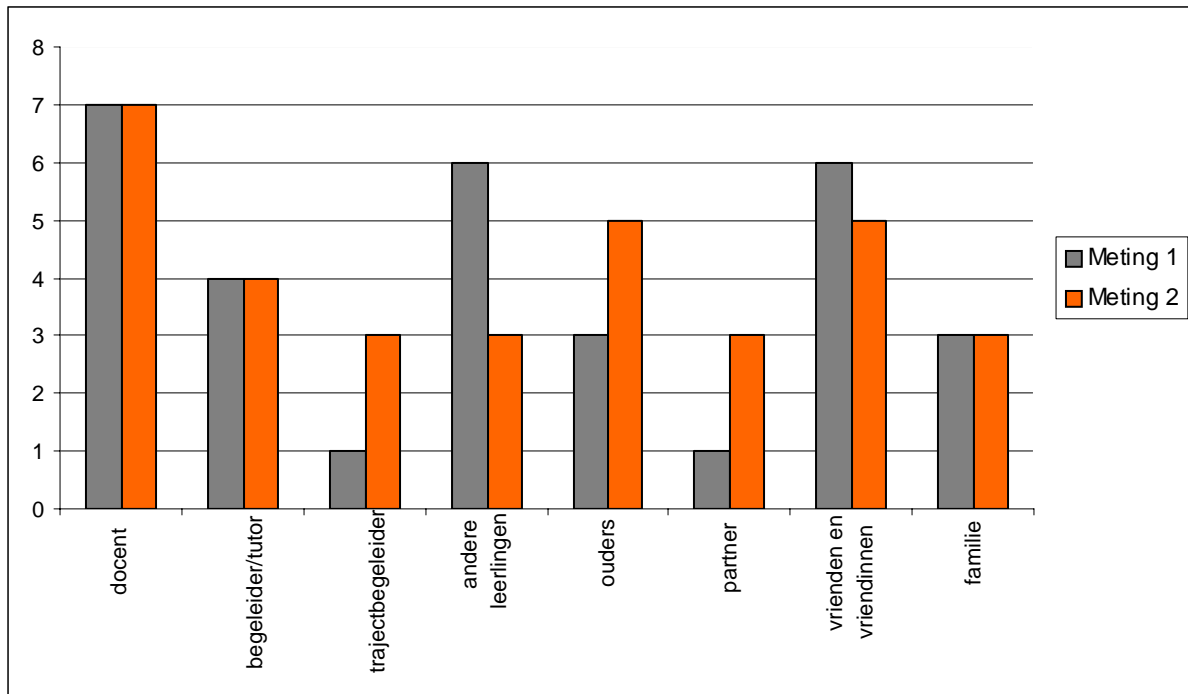
te kunnen volgen, zoals boeken lezen en praten met mensen. Tevens zijn ze vaker om hulp gaan vragen bij moeilijkheden die van invloed zijn op hun studie en lossen zij ook vaker moeilijkheden zelf op. Daarnaast zien we dat mensen minder deel gingen nemen aan activiteiten binnen en buiten school. Alhoewel bij de aanvang van dit onderzoek werd verondersteld dat een frequentere deelname een positief effect zou zijn, kunnen we de afname van deze frequentie ook op een positieve manier verklaren. Het is namelijk mogelijk dat de leerlingen minder deel hebben genomen aan activiteiten binnen en buiten school omdat zij zich meer hebben geconcentreerd op het doen van extra dingen die goed zijn voor hun studie, zoals ook blijkt uit deze gegevens.

Figuur 6 Werkhouding – 2e deel

We hebben ook gevraagd bij wie de leerlingen om hulp vragen. Dan zien we dat er enkele verschuivingen hebben plaatsgevonden. Na afloop van het traject zijn er meer leerlingen naar de trajectbegeleider, ouders en partner gestapt en minder leerlingen naar andere leerlingen en vrienden en vriendinnen.

Figuur 7 Als je wel eens om hulp vraagt, bij wie doe je dat dan?

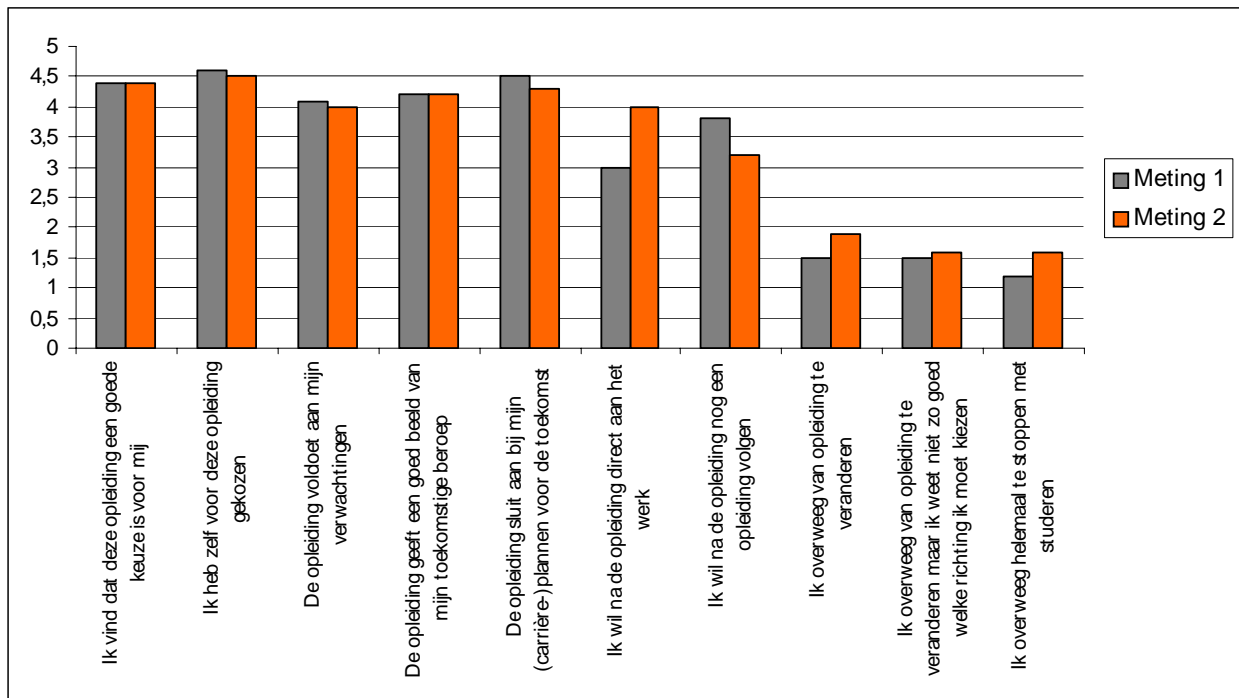
Toekomstperspectief

Tevens hebben we stellingen voorgelegd die betrekking hebben op het toekomstperspectief van de leerlingen. Daarop konden zij kiezen uit 5 antwoorden waarbij 1 staat voor helemaal niet mee eens, 2 voor niet mee eens, 3 voor niet mee eens/niet mee oneens, 4 voor mee eens en 5 voor helemaal mee eens. Het blijkt dat na afloop van het mentortraject de leerlingen aanzienlijk vaker aangeven direct na de opleiding aan het werk te willen, dan voor het mentortraject (zie figuur 8). Tevens neigen meer leerlingen ernaar te stoppen met de opleiding of van opleiding te veranderen. Dit zou erop kunnen duiden dat het mentortraject de leerlingen meer aan het denken heeft gezet over hun toekomstperspectief en dat zij daarom meer neigen tot het maken van een keuze.

We zien ook dat de leerlingen minder geneigd zijn na deze opleiding nog een opleiding te volgen en dat zij vinden dat hun opleiding minder aansluit bij hun (carrière-)plannen voor de toekomst. Dit zou kunnen komen omdat zij door het mentortraject meer inzicht hebben gekregen in de inhoud van de opleiding en een realistischer beeld hebben kunnen vormen over het eigen toekomstperspectief.

Van de 11 leerlingen waren er overigens bij aanvang van het project 4 ooit van opleiding veranderd en 7 niet.

Figuur 8 Toekomstperspectief

Schoolresultaten

Een van de aspecten waar we naar gekeken hebben, is de schoolresultaten. De vragen naar de beoordeling van stage of Beroeps Praktijk Vormingsplaats, de praktijkopdrachten en de PGO beoordeling zijn dermate slecht ingevuld (meer dan 5 ongeldige antwoorden) dat wij de resultaten hier niet kunnen presenteren. Wel zijn er gegevens over deelkwalificaties, herkansingen en gemiste tentamens. Maar ook deze vragen zijn niet door iedereen volledig ingevuld. Dit kan een vertekend beeld geven.

Zo hebben we gevraagd naar het aantal deelkwalificaties waar de leerlingen een voldoende voor hadden. Het resultaat is als volgt:

Tabel 4 Voor hoeveel deelkwalificaties heb je op dit moment een voldoende?

	Meting I	Meting II
geen	1	1
1 of 2	3	2
3 of 4	3	3
5 of 6	1	1
meer dan 6	0	1
geen / ongeldig antwoord	3	3

We zien dat op dit terrein weinig gebeurd is. Eén leerling heeft tijdens het mentortraject veel voldoende's gehaald. Als we kijken naar de onvoldoendes (tabel 5) zien we dat er meer onvoldoendes gehaald zijn na afloop van het traject. We kunnen hier niet echt conclusies aan verbinden omdat bij de eerste meting meer mensen een ongeldig antwoord gaven dan bij de laatste meting. Het is daarom mogelijk dat 2 van de 4 ook bij de eerste meting al 3 of 4 onvoldoendes hadden. In dat geval is er 1 leerling die meer onvoldoendes heeft gehaald over de gemeten periode.

Tabel 5 Voor hoeveel deelkwalificaties heb je op dit moment een onvoldoende?

	Meting I	Meting II
meer dan 6	0	0
5 of 6	0	0
3 of 4	1	3
2 of 1	2	3
geen	4	3
geen / ongeldig antwoord	4	2

Over de herkansingen kunnen we zeggen dat de cijfers erop wijzen dat leerlingen na afloop van het mentortraject meer herkansingen hadden gehad.

Tabel 6 Hoeveel herkansingen heb je nog open staan?

	Meting I	Meting II
meer dan 3	1	3
3	0	2
2	2	1
1	1	0
geen	3	2
geen / ongeldig antwoord	4	3

Tevens zien we dat meer leerlingen meer tentamens gemist hebben.

Tabel 7 Hoeveel tentamens heb je gemist?

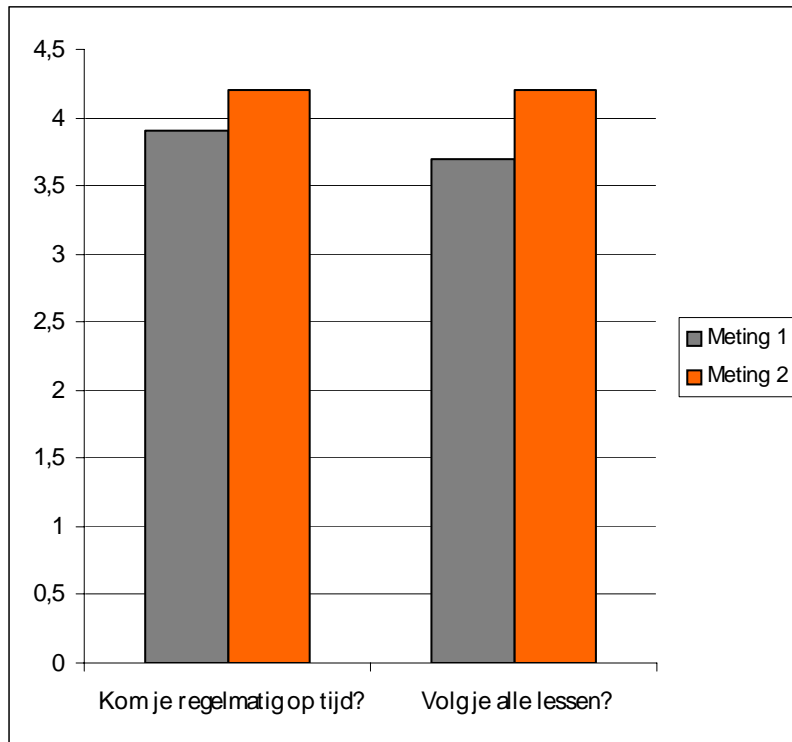
	Meting I	Meting II
meer dan 3	1	2
3	0	1
2	0	0
1	2	0
geen	4	6
geen / ongeldig antwoord	4	2

Het is moeilijk een conclusie te verbinden aan de bovenstaande gegevens over schoolresultaten. Dit komt niet alleen doordat een aantal leerlingen ongeldige antwoorden hebben gegeven maar ook doordat de periode waarover de meting is gedaan, te kort is geweest. Het valt te verwachten dat na een korte periode leerlingen meer beoordelingen hebben gehad dan aan de start van deze periode. Dat er daardoor ook meer onvoldoendes, herkansingen en gemiste tentamens aan het licht komen, is logisch. Echter, als de eerste en laatste meting verder uit elkaar had gelegen, zoals oorspronkelijk de bedoeling was, was de kans op het waarnemen van een verbetering groter geweest. Als deze 11 leerlingen over dezelfde periode weer naar beoordelingen werd gevraagd, maar dan in het volgend schooljaar, zou het effect op de schoolresultaten waarschijnlijk zichtbaarder worden.

Factoren van invloed op schoolresultaten

Ondanks het feit dat de leerlingen geen betere beoordelingen hebben gehad, is hun gedrag ten aanzien van de lessen wel enigszins veranderd (zie figuur 9). De leerlingen komen na afloop van het mentortraject vaker naar alle lessen en ze komen vaker op tijd. De scores staan voor: 1 staat voor nooit, 2 voor zelden, 3 voor soms, 4 voor vaak, 5 voor altijd.

Figuur 9 Factoren van invloed op schoolresultaten

We hebben de leerlingen ook gevraagd naar hun redenen van verzuim. We zien dat er minder leerlingen zijn aan het eind van het traject die zeggen wel eens een les te missen of te laat te komen. Ook hun redenen zijn veranderd. Er zijn minder leerlingen die zeggen geen zin te hebben en 1 leerling die eerst moeilijkheden binnen de school had als reden voor verzuim, heeft dit nu niet meer.

Tabel 8 Redenen om te laat te komen of een les te missen

	Meting I	Meting II
geen zin	4	1
ziekte	8	8
verplichtingen thuis	4	4
verplichtingen elders (bijvoorbeeld op het werk)	0	0
moeilijkheden binnen school	1	0
moeilijkheden buiten school	2	2
andere redenen, namelijk		

Daarnaast hebben we gevraagd naar de factoren buiten school die van invloed zijn op de studie (tabel 9). Hier zien we dat 4 factoren minder vaak genoemd zijn na afloop van het mentortraject en 2 vaker. We hebben deze vraag toegevoegd om een beeld te krijgen van de problemen waarmee leerlingen worstelen die van invloed zijn op hun studie. De bedoeling is dat de mentor een actieve begeleidende rol vervult om tot een oplossing te komen (zoals bij financiële of huisvestingsproblemen). Men moet echter rekening houden met het feit dat nieuwe problemen zich kunnen manifesteren op het moment dat het mentortraject doorlopen wordt. De resultaten zijn als volgt:

Tabel 9 Factoren die de studie beïnvloeden

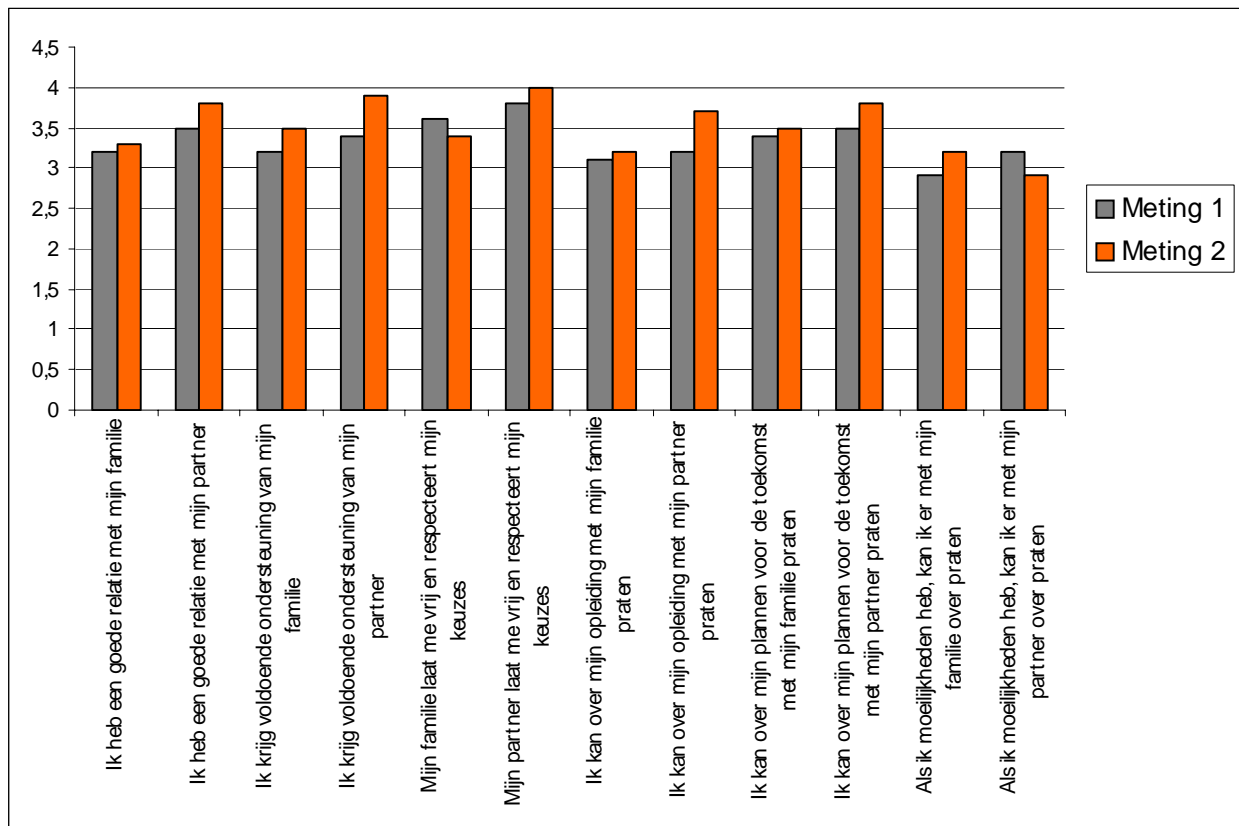
	Meting I	Meting II
taalproblemen	2	1
gezondheid	3	1
verslaving	0	0
problemen binnen familie	5	4
financiële situatie	3	4
huisvestingsproblemen	0	2
gebrek aan acceptatie door leraren	1	1
gebrek aan acceptatie door leerlingen	1	0
gebrek aan acceptatie buiten school	0	0
gepest worden	0	0
geen enkel	2	3
anders, namelijk	0	0

Ondersteuning buiten school

We hebben de leerlingen ook gevraagd naar de ondersteuning die zij tijdens hun studie krijgen van hun omgeving. We hebben ze een aantal stellingen voorgelegd waarbij 1 staat voor helemaal niet mee eens, 2 voor niet mee eens, 3 voor niet mee eens/niet mee oneens, 4 voor mee eens en 5 voor helemaal mee eens.

De resultaten laten zien dat de leerlingen zich over de gehele linie beter ondersteund voelen door hun familie en / of partner (figuur 10). De grootste veranderingen zien we bij de ondersteuning van hun partners en het beter kunnen praten over hun opleiding met partners. Er is wel geconstateerd dat de leerlingen zich iets minder vrij gelaten voelen door hun familie in hun keuzes en dat men over moeilijkheden iets moeilijker kan praten met de partner.

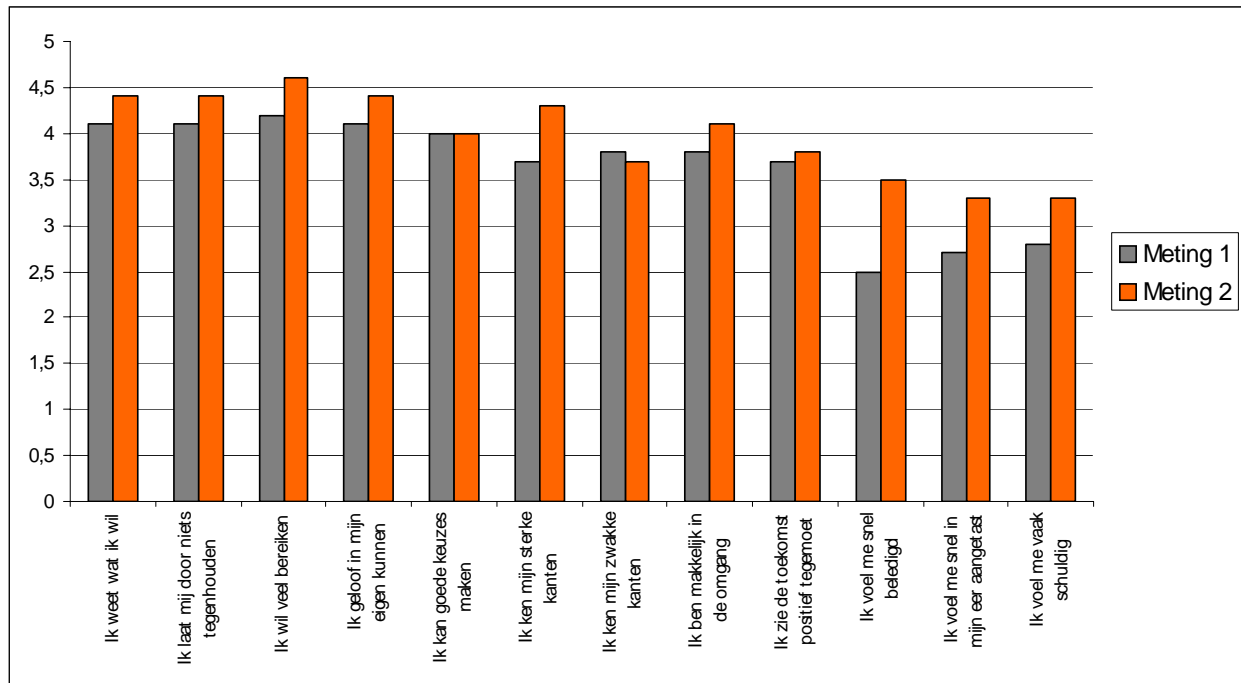
Figuur 10 Ondersteuning buiten de school

Zelfbeeld

Tot slot hebben wij een aantal stellingen voorgelegd met betrekking tot het zelfbeeld dat leerlingen van zichzelf hebben. Uit de resultaten kunnen we opmaken dat ook hier over de gehele linie de leerlingen veranderd zijn (zie figuur 11). Dit zou kunnen duiden op de mogelijkheid dat door het mentortraject de leerlingen een beter beeld van zichzelf hebben kunnen vormen. Dit geldt zowel voor positief omschreven eigenschappen (9) als voor negatief omschreven eigenschappen (3). Alleen met betrekking tot 'Ik kan goed keuzes maken' en 'Ik ken mijn zwakke kanten' ziet het beeld er anders uit. De grootste positieve veranderingen zien we bij 'Ik ken mijn sterke kanten' en 'Ik wil veel bereiken'. De grootste negatieve veranderingen zien we bij 'Ik voel me snel beledigd' en 'Ik voel me snel in mijn eer aangetast'.

Figuur 11 Zelfbeeld

Conclusie

Als we alle factoren die wij gemeten hebben, in ogenschouw nemen, mogen we vaststellen dat de 11 zorgleerlingen van het ROC Rijn IJssel die deel hebben genomen aan het mentorproject over het algemeen positieve veranderingen laten zien. Op alle onderdelen is er gemiddeld vooruitgang geboekt. Dit zijn de meest opvallende effecten. De leerlingen:

- begrijpen het lesmateriaal beter
- hebben meer vrienden / vriendinnen op school
- kunnen zich beter concentreren
- doen veel extra dingen om hun studie beter te kunnen volgen, zoals boeken lezen en praten
- vragen vaker hulp bij moeilijkheden die van invloed zijn op hun studie
- geven vaker aan direct na de opleiding aan het werk te willen
- overwegen vaker helemaal met de studie te stoppen
- komen vaker naar alle lessen
- komen vaker op tijd
- voelen zich beter ondersteund door hun familie en / of partner
- kunnen beter over hun opleiding praten met hun partners
- kennen hun sterke kanten beter
- willen meer bereiken

Hoofdstuk 3 | Resultaten van Aventus

In dit hoofdstuk kijken we naar de resultaten die behaald zijn tijdens het mentorproject onder de zorgleerlingen van het ROC Aventus in Apeldoorn.

Algemene kenmerken

Ook voor Aventus geldt dat niet alle leerlingen drie vragenlijsten hebben ingevuld. Daarom beperken wij ons ook hier tot de resultaten van de eerste en laatste meting die bij de leerlingen zijn afgenomen. We dienen daarom ook hier rekening te houden met de mogelijkheid dat de resultaten er iets anders uit hadden kunnen zien als bij alle leerlingen na dezelfde periode een eindmeting was afgenomen. We zien dat er gemiddeld een even grote periode tussen de eerste en laatste meting ligt als bij het ROC Rijn IJssel, namelijk 8 maanden.

Tabel 10 Periode tussen de eerste en laatste meting

Meting I	Meting II	Tussentijd
9-09-04	26-04-05	7 maanden
17-03-04	7-02-05	11 maanden
13-07-04	9-05-05	9 maanden
25-01-05	5-07-05	6 maanden
14-12-04	28-04-05	4 maanden
8-02-05	30-06-05	4 maanden
2-02-04	2-02-05	12 maanden
18-04-05	24-08-05	4 maanden
26-02-04	26-02-05	12 maanden
15-12-04	13-09-05	9 maanden
Gemiddelde tussentijd		8 maanden

Er waren 10 zorgleerlingen waarvan de resultaten konden worden verwerkt. Het betreft 4 jongens en 6 meisjes. De herkomst van de leerlingen was opnieuw gevarieerd. Er waren 2 leerlingen van Nederlandse herkomst, 2 van Turkse herkomst, 2 van Angolese herkomst en 1 van Nederlands-Molukse, Irakese, Oekraïense en Kirgizische herkomst. Bij de eerste meting woonden 7 leerlingen bij hun familie / ouders, 2 alleen en 1 met partner.

Bij aanvang van de meting was de leeftijdsverdeling als volgt:

Tabel 11 Leeftijd

	Meting I
16 jaar	0
17 jaar	1
18 jaar	2
19 jaar	6
20 jaar	0
ouder	24

De opleidingen die de leerlingen op het moment van de eerste meting volgden, waren de volgende:

Tabel 12 Opleiding

bedr. adm.medewerker
administratief medewerker
bedrijfsadministratie
administratief medewerker
administratief medewerker
bedrijfsadministratief medewerker
administratief medewerker
secretarieel medewerker
administratief medewerker
secretarieel medewerker

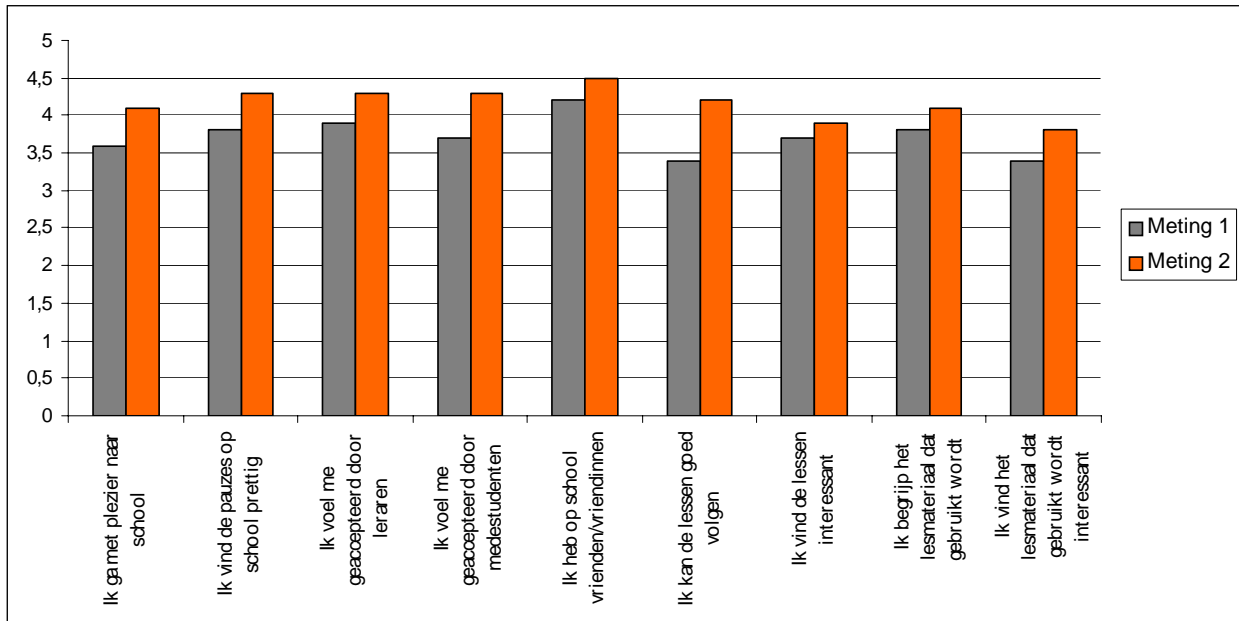
Bij aanvang van de eerste meting zaten er 9 leerlingen in niveau 2 en 1 leerling in niveau 1.

Houding ten opzichte van opleiding

We hebben steeds gevraagd of leerlingen het eens waren met een aantal stellingen. Daarop konden zij kiezen uit 5 antwoorden waarbij 1 staat voor helemaal niet mee eens, 2 voor niet mee eens, 3 voor niet mee eens/niet mee oneens, 4 voor mee eens en 5 voor helemaal mee eens.

Als we kijken naar de houding ten opzichte van de opleiding dan zien we dat voor de leerlingen van Aventus een hoop veranderd is. Op alle punten scoren zij aanzienlijk beter. Wat er vooral uitspringt is dat de leerlingen de lessen beter kunnen volgen en de leerlingen zich meer geaccepteerd voelen door hun medestudenten. Ook zien we dat de leerlingen met meer plezier naar school gaan en zij de pauzes op school als prettiger ervaren.

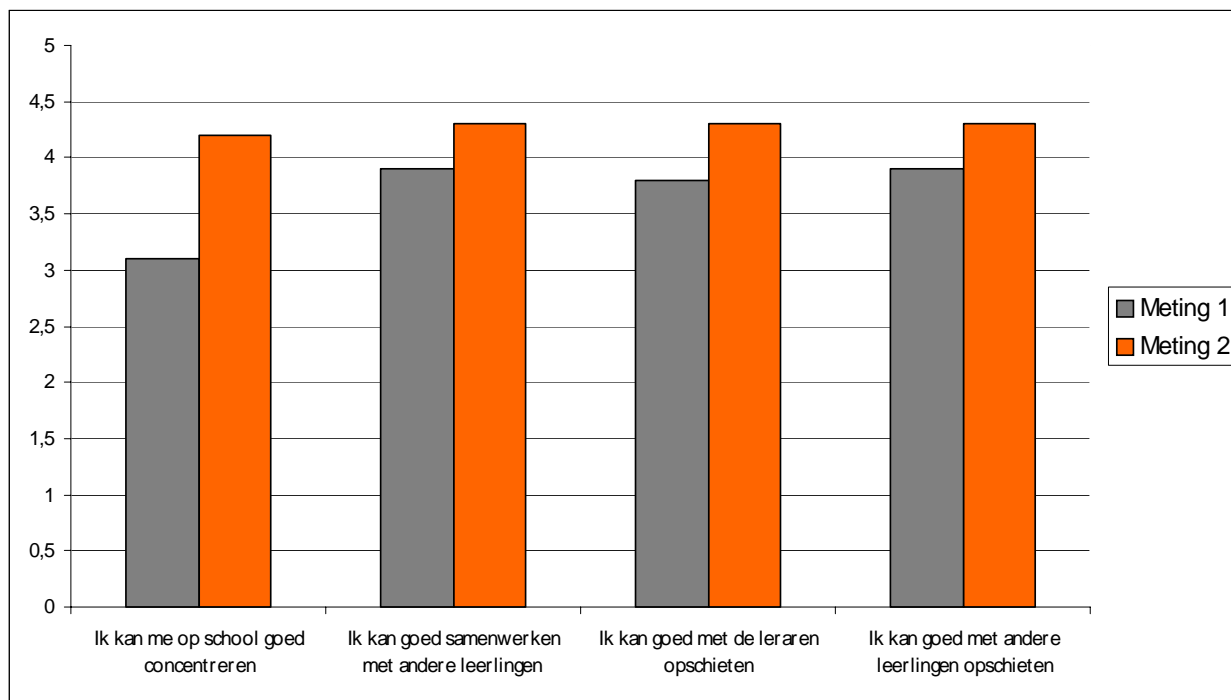
Figuur 12 Houding ten opzichte van de opleiding

Werkhouding

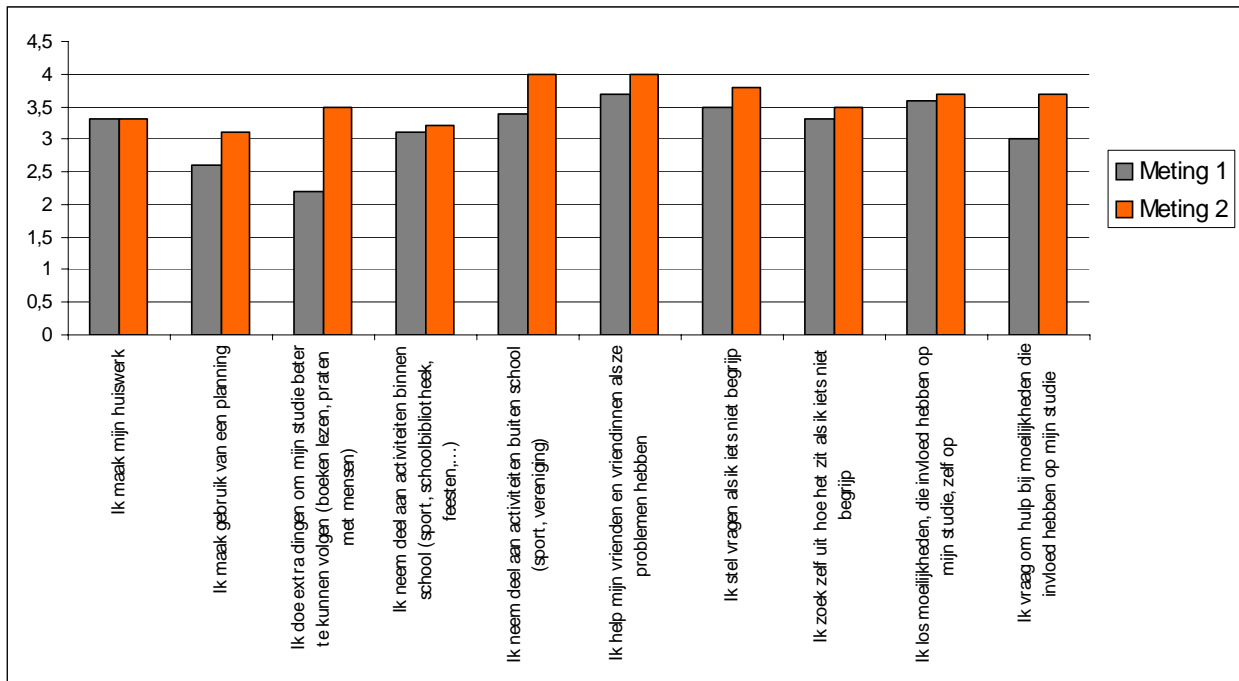
Tevens hebben wij de leerlingen een aantal stellingen voorgelegd over de werkhouding. Ook hier zien we op alle punten een aanzienlijke verbetering waarbij het goed kunnen concentreren er uit springt met een verschil van meer dan 1 op een schaal van 5.

Figuur B Werkhouding – 1^e deel

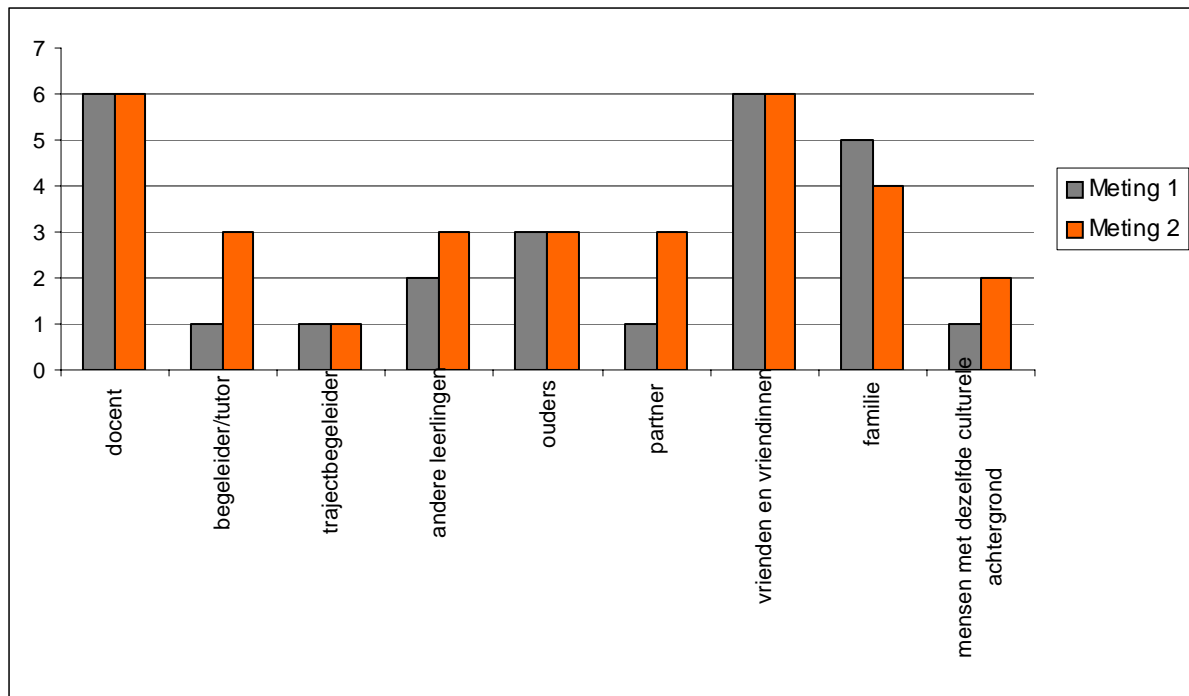
Daarnaast hebben wij een aantal stellingen voorgelegd die betrekking hadden op de regelmaat waarmee leerlingen een aantal zaken doen. Daarop konden zij kiezen uit 5 antwoorden waarbij 1 staat voor nooit, 2 voor zelden, 3 voor soms, 4 voor vaak en 5 voor altijd. We zien in figuur 14 op alle punten behalve 1 (huiswerk maken) een positieve verandering. Ook hier springt het doen van extra dingen om de studie beter te kunnen volgen, eruit als grootste verandering met een sprong van 1,3 op een schaal van 5. Daarna volgt het hulp vragen bij moeilijkheden.

Figuur 14 Werkhouding – 2-deel

Tevens hebben we gevraagd wie de leerlingen om hulp vragen. We zien dat na afloop van het mentortraject de leerlingen vaker mensen benaderen om hulp te vragen. Tevens vragen zij vaker om hulp bij hun begeleider/tutor, partner en leerlingen en minder vaak bij familie.

Figuur 15 Als je wel eens om hulp vraagt, bij wie doe je dat dan?

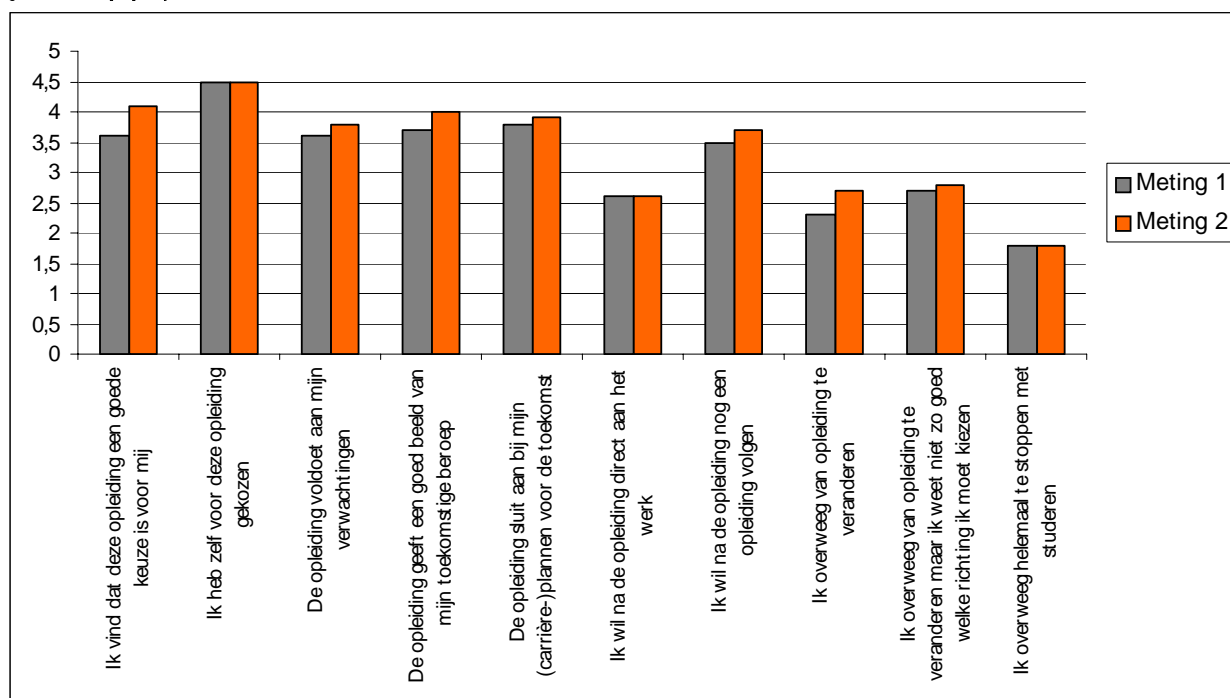

Toekomstperspectief

Wij hebben ook stellingen voorgelegd over het toekomstperspectief van de leerlingen. Hier zien we dat op vier punten de leerlingen niet van gedachten veranderd zijn. Op een aantal punten wel. Zo zien we dat de leerlingen meer vinden dat hun opleiding een goede keuze is geweest dan voor dat het project was gestart. En dat leerlingen meer geneigd zijn van opleiding te veranderen. Ook bij deze leerlingen zou dat erop kunnen duiden dat het mentortraject de leerlingen meer aan het denken heeft gezet over hun toekomstperspectief en dat zij daarom meer neigen tot het maken van een keuze.

Van de 11 leerlingen waren er overigens bij aanvang van het project 2 ooit van opleiding veranderd en 8 niet.

Figuur 16 Toekomstperspectief

Schoolresultaten

Evenals bij het ROC Rijn IJssel hebben we ook de leerlingen van Aventus gevraagd naar hun schoolresultaten. Deze gegevens zijn door de leerlingen van Aventus beter ingevuld en wij kunnen daarom ook meer gegevens presenteren dan voor het ROC Rijn IJssel. Wel geldt voor de bruikbaarheid van deze cijfers hetzelfde als voor het ROC Rijn IJssel. Doordat de periode waarover de meting is gedaan, te kort is geweest, mag niet verwacht worden dat de effecten van het mentortraject al zijn af te lezen in de beoordelingen van de leerlingen.

Als we naar de deelkwalificaties van de leerlingen kijken dan zien we dat de leerlingen iets meer voldoende zijn gaan scoren en ook iets meer onvoldoendes (tabel 13 en 14).

Tabel 13 Voor hoeveel deelkwalificaties heb je op dit moment een voldoende?

	Meting I	Meting II
geen	0	0
1 of 2	1	1
3 of 4	3	1
5 of 6	0	1
meer dan 6	5	6
geen / ongeldig antwoord	1	1

Tabel 14 Voor hoeveel deelkwalificaties heb je op dit moment een onvoldoende?

	Meting I	Meting II
meer dan 6	2	2
5 of 6	0	1
3 of 4	1	1
2 of 1	1	1
geen	5	4
geen / ongeldig antwoord	1	1

Kijken we naar de beoordelingen van stage of Beroeps Praktijk Vormingsplaats, de praktijkopdrachten en de PGO beoordeling dan zien we dat de leerlingen op alle drie de punten vaker voldoende scores.

Tabel 15 Hoe was de beoordeling van je stage of Beroeps Praktijk Vormingsplaats?

	Meting I	Meting II
onvoldoende	1	0
matig	1	0
voldoende	4	5
goed	1	3
zeer goed		1
geen / ongeldig antwoord	3	1

Tabel 16 Hoe zijn je praktijkopdrachten beoordeeld?

	Meting I	Meting II
onvoldoende	0	0
matig	1	1
voldoende	3	4
goed	3	2
zeer goed	1	2
geen / ongeldig antwoord	2	1

Tabel 17 Wat was je laatste PGO beoordeling?

	Meting I	Meting II
onvoldoende	1	0
matig	1	1
voldoende	2	3
goed	3	3
zeer goed	0	2
geen / ongeldig antwoord	3	1

We zien daarnaast dat de leerlingen minder herkansingen hebben openstaan en minder tentamens hebben gemist (tabel 18 en 19). Dit is toch een ander beeld dan het ROC Rijn IJssel laat zien.

Tabel 18 Hoeveel herhansingen heb je nog open staan?

	Meting I	Meting II
meer dan 3	5	2
3	0	1
2	0	1
1	1	0
geen	3	5
geen / ongeldig antwoord	1	1

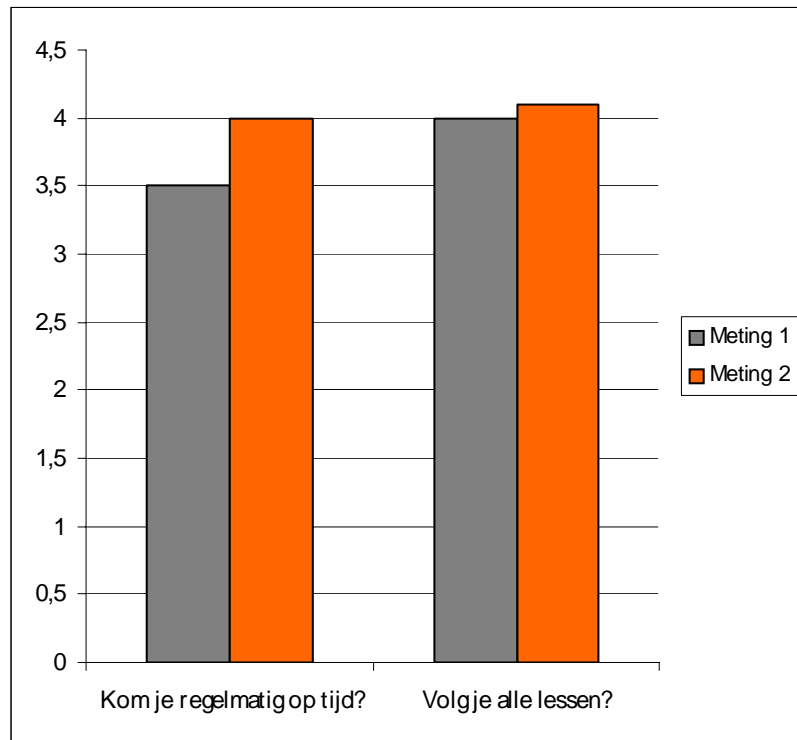
Tabel 19 Hoeveel tentamens heb je gemist?

	Meting I	Meting II
meer dan 3	3	1
3	0	1
2	1	0
1	1	1
geen	3	6
geen / ongeldig antwoord	2	1

Factoren van invloed op schoolresultaten

Er zijn ook altijd andere factoren die van invloed kunnen zijn op de schoolresultaten. De stellingen gingen over de regelmaat van verzuim en te laat komen. De 1 staat voor nooit, 2 voor zelden, 3 voor soms, 4 voor vaak en 5 voor altijd. De leerlingen komen na afloop van het mentortraject vaker op tijd maar hun verzuim is niet veel veranderd.

Figuur 17 Factoren van invloed op schoolresultaten

De leerlingen konden ook aangeven wat hun redenen voor verzuim of te laat komen, waren. De resultaten laten het volgende zien:

Tabel 20 Redenen om te laat te komen of een les te missen

	Meting I	Meting II	Vershil
geen zin	6	2	-4,0
ziekte	5	7	2,0
verplichtingen thuis	1	2	1,0
verplichtingen elders (bijvoorbeeld op het werk)	2	2	0,0
moeijheden binnen school	0	0	0,0
moeijheden buiten school	1	0	-1,0
andere reden, namelijk			

Er worden iets minder redenen opgenoemd na afloop van het traject en de redenen zijn ook veranderd. De leerlingen hebben duidelijk minder vaak 'Geen zin' als reden aangegeven. Tevens hebben de leerlingen aangegeven welke factoren van invloed zijn op hun studie. We zien dan dat de genoemde problemen uit de eerste meting gelijk gebleven of verminderd zijn. Zoals eerder vermeld, moet men echter rekening houden met het feit dat nieuwe problemen zich kunnen manifesteren op het moment dat het mentortraject doorlopen wordt.

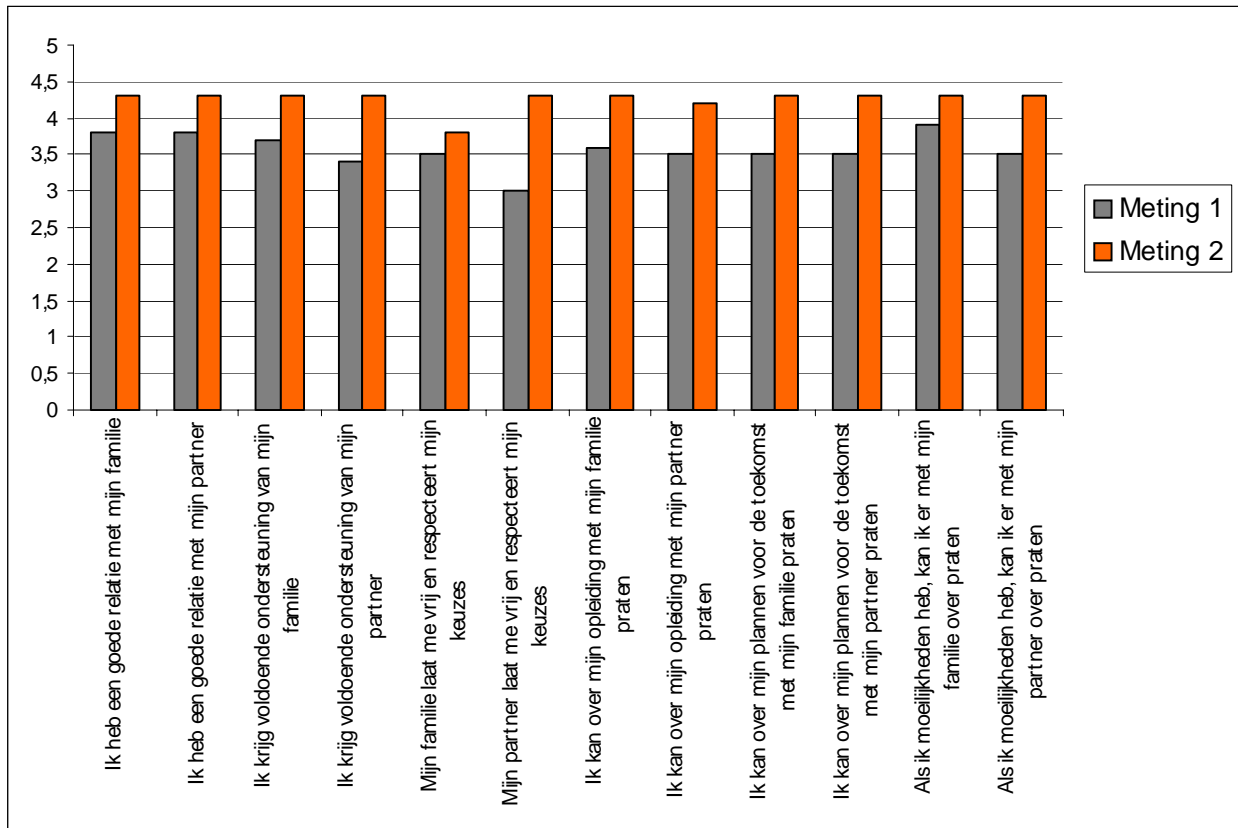
Tabel 21 Welke van de onderstaande punten beïnvloeden je studie

	Meting I	Meting II
taalproblemen	4	3
gezondheid	1	1
verstaving	0	0
problemen binnen familie	2	2
financiële situatie	3	1
huisvestingsproblemen	1	0
gebrek aan acceptatie door leraren	0	0
gebrek aan acceptatie door leerlingen	0	0
gebrek aan acceptatie buiten school	0	0
gepest worden	0	0
geen enkel	1	3
anders, namelijk		

Ondersteuning buiten school

Wij hebben de leerlingen een aantal stellingen voorgelegd over de ondersteuning die zij buiten de school zoeken als het gaat om de studie en de toekomstplannen. Opnieuw konden de leerlingen aangeven hoe zeer zij het met deze stellingen eens waren. In figuur 18 zien we dat de leerlingen over de gehele linie een betere relatie hebben gekregen met hun omgeving, er meer ondersteuning van krijgen en ook beter kunnen praten met hun omgeving. De meest in het oog springende veranderingen zijn dat de partner de leerling vrijer laat, de keuze van de leerling meer respecteert en meer ondersteuning geeft.

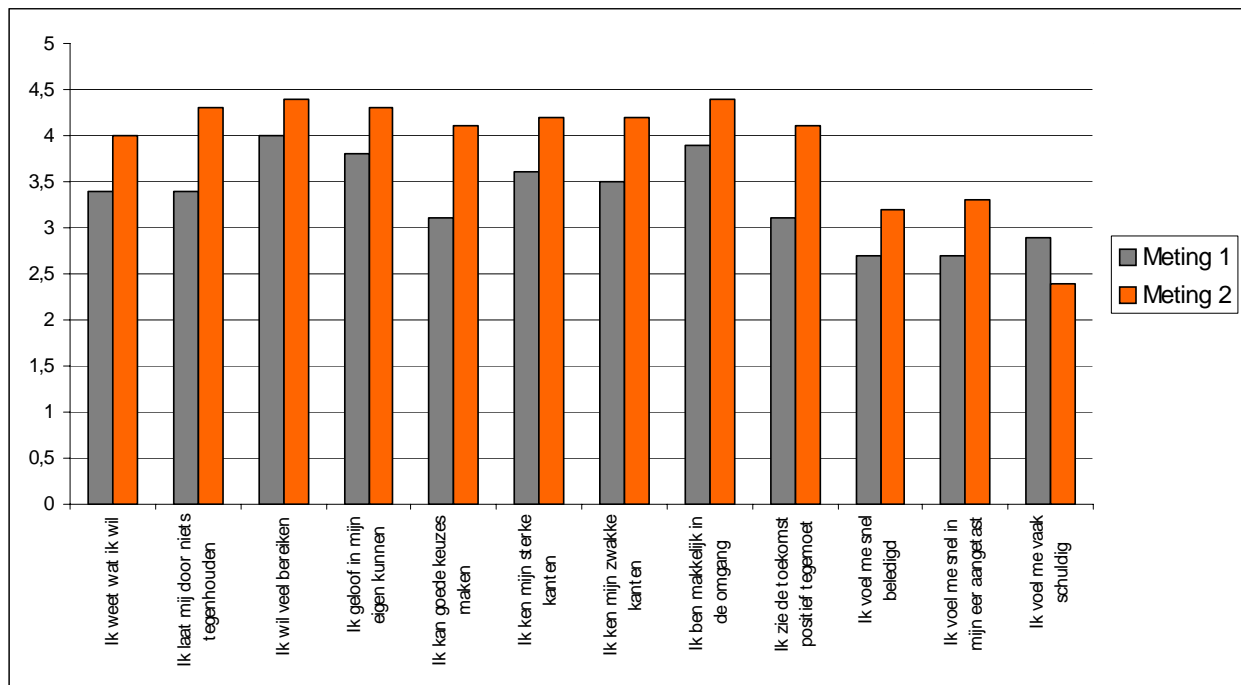
Figuur 18 Ondersteuning buiten de school

Zelfbeeld

We sloten de vragenlijst af met een aantal stellingen over het zelfbeeld van de leerlingen. In figuur 19 zien we dat op alle punten behalve 1 (Ik voel me vaak schuldig) men sterker overtuigd is geraakt van zowel de positief- als de negatief-omschreven eigenschappen. Zoals eerder gezegd, zou dit kunnen duiden op de mogelijkheid dat door het mentortraject de leerlingen zichzelf beter hebben leren kennen. De grootste veranderingen zien we bij 'Ik kan goede keuzes maken' en 'Ik zie de toekomst positief tegemoet'.

Figuur 19 Zelfbeeld

Conclusie

Naar aanleiding van de bovenstaande resultaten kunnen we concluderen dat de leerlingen van het ROC Aventus die deel hebben genomen aan het mentorproject grote vooruitgang hebben geboekt op alle terreinen. Zo is in alle opzichten de houding ten aanzien van de opleiding, de werkhouding en de ondersteuning buiten de school aanzienlijk verbeterd. Van alle stellingen die wij de leerlingen hebben voorgelegd blijkt er slechts 1 waar men het minder mee eens was geworden. En dit betrof de stelling 'Ik voel me vaak schuldig' waardoor we ons kunnen afvragen of dit wel voor een negatief resultaat door moet gaan.

In tegenstelling tot het ROC Rijn IJssel hebben de leerlingen van Aventus ook regelmatig een verandering laten zien van een heel punt verschil. Op een schaal van 5 is dit een grote sprong vooruit. We lichten de grootste veranderingen van de verschillende onderdelen er nog even uit. De leerlingen:

- kunnen de lessen beter volgen
- voelen zich meer geaccepteerd door hun medestudenten.
- kunnen zich beter concentreren
- kunnen beter met de leraren opschieten
- doen veel extra dingen om hun studie beter te kunnen volgen, zoals boeken lezen en praten
- vragen vaker hulp bij moeilijkheden die van invloed zijn op hun studie
- geven vaker aan dat hun opleiding een goede keuze is geweest
- komen vaker op tijd
- voelen zich vrijer en meer gerespecteerd door hun partner
- krijgen van hun partner meer ondersteuning
- kunnen beter keuzes maken
- zien de toekomst positiever tegemoet

Hoofdstuk 4 | De resultaten van de ROC's vergeleken

In dit hoofdstuk willen we kort de gegevens van het ROC Rijn IJssel en Aventus naast elkaar leggen om te kijken waar de verschillen en overeenkomsten liggen. We doen dit aan de hand van de gemiddelde scores op 5 aspecten die we gemeten hebben.

Als we kijken naar de verandering in de houding van de leerlingen ten opzichte van de opleiding dan zien we bij het ROC Rijn IJssel zowel positieve als negatieve veranderingen. Terwijl de leerlingen van Aventus op alle punten een positieve verandering hebben aangegeven. Bovendien zijn de veranderingen bij Aventus groter dan die bij het ROC Rijn IJssel. Op de schaal van 5 waarbij 1 staat voor helemaal niet mee eens en 5 voor helemaal mee eens, gingen de leerlingen van het ROC Rijn IJssel gemiddeld 0,1 stap vooruit, terwijl de leerlingen van Aventus hier een stap van 0,5 vooruit gingen.

Tabel 22 Gemiddelde houding ten opzichte van de opleiding

	Meting I	Meting II	Vershil
RJC	3,9	4,0	0,1
Aventus	3,7	4,2	0,5

Bij het aspect werkhouding zien we opnieuw dat het ROC Rijn IJssel gemiddeld een minder grote verandering laat zien dan Aventus.

Tabel 23 Gemiddelde werkhouding

	Meting I	Meting II	Vershil
RJC	3,6	3,8	0,2
Aventus	3,3	3,8	0,5

Voor wat betreft toekomstperspectief zien we dat bij het ROC Rijn IJssel 4 keer een kleine negatieve verandering is opgetreden en bij Aventus 4 keer geen enkele verandering heeft opgetreden. Dit is overigens niet op dezelfde onderdelen. Als we naar het gemiddelde kijken, blijkt er nauwelijks verschil te zijn tussen de twee scholen.

Tabel 24 Gemiddelde toekomstperspectief

	Meting I	Meting II	Vershil
RJC	3,3	3,4	0,1
Aventus	3,2	3,4	0,2

De schoolresultaten zijn door beide scholen zo verschillend ingevuld dat vergelijking niet zinvol is. Als we de factoren die van invloed zijn op de schoolresultaten naast elkaar leggen, zien we dat beide scholen ongeveer gelijk scoren.

Tabel 25 Gemiddelde scores van factoren van invloed op schoolresultaten

	Meting I	Meting II	Vershil
RJC	3,8	4,2	0,4
Aventus	3,8	4,1	0,3

Bij het onderdeel ondersteuning buiten school (tabel 26) zien we dat het ROC Rijn IJssel 2 stellingen kent waarmee men het minder eens is geworden. Aventus laat op dit onderdeel juist een aanzienlijke toename op alle punten zien. Van de 12 stellingen zijn er slechts 2 met 0,4 en 0,3 punten vooruitgang. De rest is allemaal met 0,5 punten of hoger vooruitgegaan. Voor de gemiddelden ziet het beeld er als volgt uit:

Tabel 26 Gemiddelde ondersteuning buiten school

	Meting I	Meting II	Vershil
RJC	3,3	3,5	0,2
Aventus	3,6	4,2	0,7

Tot slot kijken we naar de verschillen in zelfbeeld. Hier zien we dat bij beide scholen de leerlingen het met de meeste stellingen meer eens zijn geworden. Bij het ROC Rijn IJssel is dit 2 keer niet het geval, bij Aventus 1 keer. Gemiddeld heeft Aventus een iets grotere stap vooruit gedaan dan het ROC Rijn IJssel.

Tabel 27 Gemiddelde zelfbeeld

	Meting I	Meting II	Vershil
RIJC	3,6	4,0	0,4
Aventus	3,3	3,9	0,6

Conclusie

Als we de resultaten van beide scholen naast elkaar leggen, zien we dat de leerlingen van Aventus iets meer vooruitgang laten zien dan die van het ROC Rijn IJssel.

Hoofdstuk 5 | *Conclusie*

De resultaten van de effectmeting laten zien dat er duidelijk positieve veranderingen hebben plaatsgevonden onder de deelnemende leerlingen van het mentorproject. De vergelijking van uitval onder deelnemende leerlingen en controle leerlingen toont aan dat er een duidelijk verschil is tussen beide groepen. De deelnemende leerlingen halen vaker hun diploma, vervolgen vaker hun opleiding en vallen minder vaak uit.

De effectmetingen onder de leerlingen van het ROC Rijn IJssel en Aventus tonen nog eens aan op welke specifieke punten de leerlingen vooruitgang boeken. Zoals we al eerder aangaven, zeggen de leerlingen dat zij zich beter kunnen concentreren, dat zij met meer plezier naar school gaan, dat zij meer dingen doen om hun studie beter te kunnen volgen, dat zij vaker om hulp vragen bij moeilijkheden die van invloed zijn op hun studie en dat zij vaker om tijd komen. En dit is slechts een kleine selectie uit de vele punten waarop leerlingen aangeven vooruitgang te hebben geboekt.

Zijn deze effecten nu ook daadwerkelijk toe te schrijven aan het mentorproject? Men kan natuurlijk nooit alle factoren van buitenaf uitsluiten. Wellicht ging het er op de ene school wat rustiger aan toe dan op de andere of hadden sommige leerlingen de pech dat zij met onverwachte slechte omstandigheden buiten school te maken hadden. Toch kunnen wij voor dit onderzoek concluderen dat men deze resultaten als daadwerkelijke effecten van het mentortraject mag beschouwen. Dit komt omdat vergelijkingen met controlegroepen hebben aangetoond dat het weldegelijk uitmaakt of de leerling wel of niet heeft deelgenomen aan het mentorproject. Daarnaast laat ook de vergelijking tussen de twee nader onderzochte scholen zien, dat op beide scholen zich gelijksoortige veranderingen bij de leerlingen hebben voorgedaan (afgezien misschien van de sterkte van de vooruitgang). Het is daarom waarschijnlijk dat de veranderingen die de leerlingen hebben doorgemaakt op de onderzochte punten toe te schrijven zijn aan de deelname aan het mentorproject.